

Zaanstreek

Hans Böhm houdt inleiding bij schaakfilm

Hans Böhm gaat simultaanschaken in De Fabriek.
ARCHIEFFOTO'S

De match van de eeuw

De schaakwedstrijd tussen het Amerikaanse schaaktalent Bobby Fischer en de Russische regerend wereldkampioen Boris Spassky is de annalen ingegaan als 'de match van de eeuw'. Niet alleen de twee schakers namen in 1972 in Reykjavik plaats achter het bord; ook de Koude Oorlog speelde mee. De politieke leiders van het kapitalistische Amerika en de communistische Sovjet-Unie bemoeiden zich met de wedstrijd, zegt internationaal schaakmeester, schrijver en presentator Hans Böhm. „Henry Kissinger heeft Fischer zelfs gebeld. Via het schaakbord moest hij de Amerikaanse hoop doorgeven. Zo verging het Spassky ook. Beide landen wilden via het WK hun gelijk halen, waardoor de wedstrijd veel meer lading kreeg.” „Pawn sacrifice” vertelt het verhaal van de legendarische wedstrijd, met Tobey Maguire in de rol van Fischer en Leiv Schreiber als Spassky. De film is 17 december te zien tijdens een speciale schaakavond in De Fabriek. Böhm speelt een potje simultaanschaken en verzorgt de inleiding en nabespreking. Daarbij

kan hij putten uit eigen ervaring, want destijds was hij bij het WK en sprak zelfs met Fischer op de avond dat hij wereldkampioen werd. „Ik was toen 22 jaar en het was een hele bijzondere wedstrijd voor alle schaakliefhebbers. Tijdens de eerste partij irriteerde Fischer zich aan de camera's. Hij werd afgeleid en maakte een blunder, waardoor hij verloor. Uit protest kwam hij tijdens de tweede wedstrijd niet opdagen. Hij was weer teruggegaan naar de Verenigde Staten en de derde partij dreigde niet door te gaan. Dankzij Max Euwe, de enige Nederlandse wereldkampioen schaken en presi-

dent van de wereldschaakbond, kwam Fischer toch. Toen ik hoorde dat de onderbroken tweekamp toch doorging, ben ik naar IJsland gegaan. Eerst liften naar Luxemburg, want daarvandaan waren de tickets goedkoper. Ik zat zonder hotel of wat dan ook, dus dat was een heel avontuur. In een achterafzaaltje werd de wedstrijd voortgezet. Fischer begon met een ongevoelbare 2-0 achterstand. Na zes partijen kwam hij snel weer terug en won briljant.” Fischer tilde de hele schaaksport naar een hoger plan. De sport werd professioneler, start- en prijzengelden stegen en in het Westen nam

Film

17/12: schaakavond met Hans Böhm in De Fabriek (Jan Sijbrandsteeg 12, Zaandam). Aanvang simultaanschaken 19 uur (aanmelden vanaf 18.30 uur). Aanvang 'Pawn sacrifice' 20.15 uur. Entree € 9,50.

de interesse in schaken toe. „Hij vond ook een digitale tijdsklok uit, die in 1992 voor het eerst werd gebruikt bij de rematch tussen Fischer en Spassky in Joegoslavië.” De wedstrijd werd verboden, omdat het land in oorlog was. Fischer, die tot dan twintig jaar niet had gespeeld, trok zich daar niets van. De Amerikaan versloeg de Rus opnieuw, maar was door zijn actie wel persona non grata geworden. Op de vlucht voor de Amerikaanse overheid vestigde hij zich in IJsland, waar hij in 2008 overleed. „Fischer was een heel principiële man, ook wanneer dat tegen zijn eigen belang indruiste. Extreem in alles. Daarom was hij zo goed en sprak hij zo tot de verbeelding.”

José Pietens

Het titanengevecht tussen Bobby Fischer (r) en Boris Spassky in Reykjavik.